

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Actus exterior præcipuè ornatus, an & quando vertatur in peccatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

438 Ornatus exterior.

fallitur. Inuoluuntur autem eodem crimine non solum pulsantes, sed qui conducunt & consentiunt pulsantibus hæc: ut impleatur scriptura, Gloriantur in te, in medio solennitatis tuæ. Excusandos tamen illos crediderim, qui simplici corde credentes licere non turpia, sed vana quasi pro recreatione pulsare, pro eo quod ubique sic vident fieri, errauerunt: ita quod si sciissent criminofum esse non fecissent. tales enim ex ignorantia probabili errauerunt: quia Ecclesiastici pastores non quæsierunt quæ I E S V Christi sunt. Excusantur à tanto, quamuis non à toto.

A turpium autem sono nulla ignorantia excusare potest, quia continet statim dissonantiam & contrarietatem ad I E S V Christi solennitatem.

Actus exterior præcipue ornatus, an & quando vertatur in peccatum.

Ornatus exterioris peccatum ex septem capitibus pendet. Primò, ex fine ornantis se. Secundò, ex solitudine eiusdem. Tertio, ex consuetudine seu lege. Quarto, ex qualitate ornatus in se. Quintò, ex fuce. Sextò, ex pretiositate. Septimò, ex scandalo.

Caput primum commune est etiam quibuscumque bonis operibus, & propterea manifestum est.

Si enim quis ornat se ob superbiam, inanem gloriam, aut ad prouocandum ad malum &c. & ipse ornatus malus est iuxta malitiam illius finis: Ita quod si finis est peccatum veniale (puta ut appareat pulchra, aut ditior, aut superior) vanitas est, ac per hoc veniale peccatum.

Si verò finis est peccatum mortale (ut si intendit prouocare ad sui malam concupiscentiam) ipse quoque ornatus est mortale peccatum.

Caput secundum (scilicet affectuosa sollicitudo ad
orna

Ornatus exterior. 439

Ornatum) quandoque similiter facit ornatum venialem: vt si affectus & sollicitudo habeat superfluitatē. Quandoque mortalem: vt si fit tantus affectus, aut tanta sollicitudo, vt propterea quis non curet de necessariis ad salutem: vt si ob ornandum se non curet de Missa in festis, & huiusmodi.

Caput tertium (consuetudo scilicet vel lex) duo consideranda inducit. Primò, qualitatem legis si obligatiua est ad mortale: quod ex pœna cognosci potest: vt esset ibi pœna excommunicationis, & ira seruatur. Secundò si desit cōtemptus ex parte transgressoris: si enim lex leuis est, & contemptus deest, non incurritur mortale. Consuetudo autem nisi in legem transferit, communiter inducit peccatū veniale: quia non legale, sed mortale debitum habet. Si autem in legem transferit sine pœna aliqua, venialem quoque inducit transgressionem, si contemptus desit. Longè tamen grauius peccat qui primus est consuetudinis violator, nouitatem ornatus inferens patriæ, circa mortale tamen (vt dictum est) vt si sola vanitas in causa est violandæ consuetudinis. Et ad hoc caput spectat stulta præsumptio vtentium habitu maiorum: vt si vestiatur idiora vt doctor, aut plebeius vt eques, & similes exorbitationes à more politicæ modestiæ.

Caput quartum (qualitas scilicet ornatus) communiter peccatum inducit veniale, si indecens est ac minus castus: vt ornatus mulierum monstrantium media hubera. Veruntamen vbi consuetus iam est, sine peccato videretur: & in remedium ne peiora fiant fortè introductus. Caput quintum ex fuce communitet constituit peccatum veniale: quia in simulatione & fictione vana consistit.

Caput sextum ex pretiositate ornatus: quia quod pretiosum est vni, non est pretiosum alteri, quem de-

cer sumptus magnos in vestibus & annulis, & monilibus &c. facere: ideo si ornatus relatus ad personam est excessiuus in pretio, sine peccato non est. Communiter tamen videtur venialis huiusmodi excessus, superbus, stultus & vanus: non enim propterea equatur maioribus, quia ornatur pretiosè sicut maiores. Caput septimum ex scandalo, hoc est ex occasione peccandi: quia ornata superflue mulier mouet ad sui concupiscentiam. Sed si ex parte mulieris non est intentio prouocandi, nec sibi placet quòd prouocetur aliquis ad sui libidinosum amorè, licet placet ei quòd laudetur vt pulchra, & vana superfluitate, & fucose ornet, non propterea peccat mortaliter: quia alii peccant mortaliter ipsam adamando: est enim occasio accepta non data: quum lōgè pulchriorem Deus naturaliter proponat aliquam mulierem: quæ nulli dat occasionem peccandi, si exhibet se conspectui publico, ac per hoc multorum adamantium illam. Si vis diffuse hæc discernere, vide commentaria nostra in quæst. clxix. Secundæ Secundæ.

Osculum potest esse honestum vna de causa & vitiosum altera.

Osculum benevolentia, bonum ac laudabile est iuxta morem patriæ inter quascunque personas fit. Osculum verò libidinis, nisi inter coniuges fit, est peccatum mortale: iuxta superius dicta de impudicitia.

Actus aliquis quare dicatur mortalis, vel peccatum mortale.

Peccatum mortale est, quod priuat in præsentia animam vita spiritualis amicitia quæ est, seu esse debet inter hominem & Deum.

Homo enim qui est in gratia Dei, amat in veritate
Deum